

ROVARÁSZ HÍRADÓ

12

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG: Nagy Barnabás, Ronkay László, Rozner István

MAGYAR ROVARTANI TÁRSASÁG

Budapest, 1088. Baross u. 13. Magyar Természettudományi Múzeum Állattára

Megjelenik 4 havonként

1993 március

TERMÉSZETVÉDELEM ÉS AZ ENTOMOLÓGUSOK

Az országokban egyre-másra jelennek meg a "vörös könyvek" a védelemre szoruló, vagy éppen kipusztulás előtt álló állatokról, növényekről. A magyarországi Vörös Könyv számos növény és állatfaj között 148 rovar védett voltáról tesz említést. Valójában ezek mennyisége jóval nagyobb és számuk még csak nőhet.

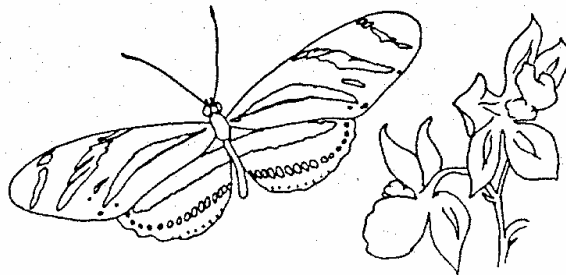
A vörös könyvek sora önmagában is mutatja, hogy a világ lelkiismerete felébredt: nem lehet továbbra is tétlenül nézni, hogy a természetes tájak zsugorodnak, az ősi élővilág sérül, csökken, sőt kisebb-nagyobb területeken kipusztul. Többek között mi, magyar entomológusok is felismerjük, hogy vörös könyvekre ugyan szükség van; egy-egy kiemelt, kitüntetett faj veszélyeztetettségét, védelmének fontosságát lényeges hangsúlyozni. A nagyközönség számára, a természeti tárgyakkal, élőlényekkel tudatos ismeretségre alig kerülő emberek számára ezek a kitüntetett fajok jelenítik meg a természet fenyegetett szépségeit, ritkaságait.

Mi, entomológusok, a hazai földet keresztül-kasul megjárt hivatásos, vagy amatőr rovarászok azonban már jó ideje tudjuk, hogy még a kis területen élő fenyegetett fajt is szinte lehetetlen csupán gyűjtés útján kipusztítani. Az igazi veszélyt a biotóp, a termőhely megváltoztatása, tönkretétele jelenti. A lecsapolt mocsár, a felszántott sztyeprét, a letarolt erdő a mi életünkben már nem kaphatja vissza az eredeti mocsár, sztyeprét, természetes erdő képét, s ezzel az elveszett "képpel" együtt pusztulnak el az eredeti élőlénytársulások is.

A hazai természetvédelemnek, de entomológusainknak is arra kell törekedni, hogy a már védett, de a hivatalos védelmen jelenleg kívül álló, de értékes élőhelyek megmaradjanak, ne pusztuljanak, ne kisebbedjenek nyomós ok nélkül. Mert fennmaradásuk saját fennmaradásunk zálogát is jelentik.

Törvényhozóinktól, rendeletalkotóinktól pedig joggal elvárjuk, hogy e minőségükben ne csak a régi természetvédelmi bűnöket orvosolják, de az újabban elkövetett hibákat (pl. az ominózus 19. paragrafust is) gyorsan helyrehozzák. Mert különben mi értelme volna a hazai entomológusok nemes szenvedélytől fűtött munkájának is, amellyel a Kárpátmedence legkülönbözőbb tájain a rovarvilág átfogó, vagy részletes felmérését végzik?

Nagy Barnabás

TÁRSASÁGI HÍREK

A Társasági Hírek zömét megtaláljuk az 1993 jan. 22-én, a Közgyűlésen elhangzott vezetőségi jelentésekben. Ezek teljes terjedelmükben meg fognak jelenni a Rovartani Közlemények egy következő számában, ezért e helyen csak vázlatosan térünk ki rájuk. A SZERKESZTŐI jelentésben Mahunka S. az 1992-ben megjelentetett két Folia kötetről (52-53) tudósít, s így a korábbi elmaradást is sikerült behozni, bár az anyagi források az újabb kötetekre jelenleg még aligha vannak meg.

Az ELLENŐRI jelentésben Rozner I. kiemelte Retezár I. pénztárosunk példászerű működését, bár a pénzügyi feladatok--részben örvendetesen-- megnövekedtek. 1992-ben a Társaság 397.780 Ft-tal gazdálkodhatott (ebből 200 eFt állami támogatás volt). Pályadíjakra, egyéb díjazásokra 232 eFt, a Folia kiadásának támogatására 50 eFt jutott. Közel 37 eFt folyt be tagdíjként. Az 1993. évet 74 eFt pénzmaradvánnyal kezdtük.

A TIKÁRI jelentésben Balázs K. a jubiléumok köszöntése után tájékoztatást adott a Társaság számbeli állományáról; 1992-ben 5 tagtársunk elhunyt, 9 tagsági viszony megszűnt, 8 új tagot vettünk fel, így 1993 jan 22-én a taglétszám 280 fő; az Ifjúsági Tagozat létszáma 14. Az 1992. évi 8 ELOADOULESEN 36 előadás hangzott el. A XV. Magyar Rovarászati Napok keretében kiosztott PÁLYADIJAK: I. Szalóki D. (Bakony-hegység lágytestű bogarai), II. Podlussány A. (Nyomdász szemmel a magyar taxonómiában), III. Németh L. (Adatok a Tapolcai-medence lepkefaunájához. I. Diurna), Köteles L. (Gödöllő és környéke lemezescsapú bogarai). KIÁLLÍTÁSI anyagok kategóriájában: I. Kovács T., Ambrus A. és Bánkúti K., II. Szalóki D., III. Rozner-házaspár. Oklevél: MTM Allattár (Bogárgyűjtemény kiállított részletéért). Diakép kategóriában: I. Csóka Gy., II. Tuszádi Cs.K.

A "Társadalmi szervezetek költségvetési támogatására" kiírt pályázathól 4-30 eFt-os támogatást nyert 12 pályázati téma (Gyulai P., Józán Zs., Szalóki D., Tartally A., Sér J., Haris A., Hufnagel L., Markó V.- Czető Zs., Retezár I. - Székely K., Nagy B. - Kis B., Podlussány A. - Kocs I., Podlussány A. - Rozner I. - Szél Gy. - Kocs I.). A Rovarbörzén 49 fő vett részt. A Rovarász Híradó 9, 10 és 11. számát jelentettük meg 1992-ben. Megjelent az 1991-ben rendezett ECE-SIEEC konferencia anyaga két kötetben (ismertetését ld. egy alábbi rovatunkban).

A FRIVALDSZKY EMLÉKPLAKETT 1992. évi kitüntetettjei: Arany fokozat: Bognár S., ezüst: Kozár F., bronz: Szabóky Cs. és Merkl O. Papp L.-nak a Frivaldszky Emlékplakett-adoományozás újjászervezésére tett javaslatát 41:10 arányban elvetette a Közgyűlés azzal, hogy az eddigi kitüntetési rendszer maradjon fenn, de az alapító okirat némi módosításával. A Közgyűlés elfogadta még Medvegy M. benyújtott javaslatát a "legérdekesebb rovar bemutatására", amely a Rovarászati Napok keretében történhet. Jermy T. örökös vál. tag jegyzőkönyvi dicséretet javasolt a 6 év jó munkája után lelépő Vezetőség számára, amelyet a Közgyűlés tapssal fogadott el.

Az MRT 1993 jan.-tól megválasztott ÚJ VEZETŐSÉGE: Mészáros Z.(elnök), Kozár F. (I. alelnök), Orosz A. (II. alelnök), Podlussány A. (titkár), Mahunka S. (szerkesztő), Retezár I. (pénztáros), Haltrich A. (jegyző), Simonyi S. (ellenőr), Bognár S., Vásárhelyi T., Vojnits A. (Számvizsgáló Biz.),újonnan választott választmányi tagok: Szabóky Cs., Szócs G.; VALASZTMÁNYI TAGOK: 1994-ig: Gaskó K., Martinovich V., Merkl O., Seprős I., Szalóki D.; 1995-ig: Ronkay L., Rozner I., Szalay-Marzsó L., Szentesi A., Vig K.; 1996-ig: Balázs K., Jenser G., Papp J., Szabóky Cs., Szócs G.; ÖRÖKÖS VALASZTMÁNYI TAGOK: Balogh I., Jermy T., Gozmány L., Móczár L., Nagy B., Sáringer Gy.

KONFERENCIÁK - ÉRTEKEZLETEK

AZ ELMÚLT HÓNAPOK KONFERENCIÁI:

NEW STRATEGIES FOR SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT címen nemzetközi konferencia volt Gödöllőn (1993 márc.22-25); ízeltlábúakkal 3 előadás és 2 poszter foglalkozott. NÖVENYVEDELMI TUDOMÁNYOS NAPOK 1993 (febr. 23-24): az állattani szekció üléseit a Zenetudományi Intézet előadótermében tartották, s a 3 ülés keretében 33, az ízeltlábúakkal foglalkozó előadás hangzott el, köztük egyik (Bognár S.) Jablonowski Józsefről szóló megemlékezés volt, halálának 50-éves évfordulója alkalmából. Sajnálatos, hogy az MRT tagok között nem tudatosították eléggé ezen alkalmat, mert a rendkívül gazdag műsor keretében számos gyűjtés-módszertani, rovar-populációdinamikai, -életteni, -ökológiai és -faunisztikai előadás hangzott el.

A Tudományos Napok keretében került sor a Növényvédelmi Társaság agrozoológiai szakosztályának értekezletére is, amelyen Benedek P. számolt be a szakosztály működéséről és terveiről. Kitüntetések átadásáról egy alábbi rovatunkban számolunk be.

1993 március

Nagy Barnabás

INSECTS AS MACHINES. Exeter (Anglia) 1993 febr. 13.

THE CONTRIBUTION OF ROTHAMSTED TO ENTOMOLOGY. Harpenden (Anglia) 1993 márc. 3. A világhírű kísérleti állomás fennállásának 50-éves évfordulója alkalmával rendezett ünnepi ülészak.

INSECT PARASITOID WORKSHOP. Ascot (Anglia) 1993 márc. 19.

MICROBIAL BROKERS IN INSECT-PLANT INTERACTION. York (Anglia) 1993 ápr. 7. - Az utóbbi 4 konferencián magyar résztvevőről nem tudunk.

1993 március

Nagy Barnabás

X. ECDYSONE WORKSHOP. Liverpool (Anglia) 1992 ápr. 6-9. A rovarok szteroidogenezisével kapcsolatban poszterekkel szerepeltem a konferencián.

WORLD NEEM CONFERENCE. Bangalore (India) 1993 febr. 24-28. Az *Ajuga* genusba tartozó ajakos növényfajok fitoekdiszteroidjainak a rovarokra gyakorolt hatásáról tartottam előadást.

1993 március

Darvas Béla

GYOMOK ELLENI BIOLÓGIAI VÉDEKEZÉS. Az European Weed Research Society 1993 febr. 8-10 között tartotta a gyomok elleni biológiai védekezéssel kapcsolatos konferenciáját Einsiedeln-ben (Svájc). Bemutatott poszterem az ezüstös hölgymál rovarfaunájáról szolt (Preliminary studies on the insect fauna of *Hieracium pilosella* as a source of biocontrol agents for New Zealand). A konferencia végeztével meglátogattam az International Institute of Biological Control európai állomását, Delamont-ban. Az ezüstös hölgymál - amely a Föld számos területén elterjedt terhes gyom - elleni biológiai védekezés lehetőségének hazai kutatását egy új-zélandi alapítvány teszi lehetővé.

1993 március

Sárospataki Miklós

ESEDÉKES KONGRESSZUSOK

INSECTS IN A CHANGING ENVIRONMENT. Harpenden (Anglia, 1993 szept. 7-10). Bárcsak Magyarországról is eljuthatna valaki erre az igen aktuális témákat felölelő kongresszusra.

AN INTEGRATED APPROACH TO CONTROL OF THE PINE BEAUTY MOTH: pines, provenances and pheromones. Silwood Park (Anglia) 1993 máj. 5.

6TH INTERNATIONAL MEETING OF THE ORTHOPTERIST SOCIETY. Hilo-Hawaii (USA) 1993 aug. 2-6.

INTERNATIONAL WORKING GROUP ON OSTRINIA. Volos (Görögo.) 1993 szept. 20-26.

TANULMÁNYUTAK

NYUGATEURÓPAI NAGY MÚZEUMOKBAN. (1993 jan. 13-27) Az utazás célja: nagy nyugateurópai múzeumok és magángyűjtemények lepke- és bogáranyagának áttekintése, különös tekintettel a gyapjasbogarakra, pamacsosszövkre és bagolylepkékre. Felkeresett intézmények: Zoologisches Forschungsinstitut und Museum Alexander Koenig, Bonn (Németo.) - Musée Royal de l' Afrique Central. Tervuren (Belgium) - The Natural History Museum. London (Anglia) - Rijksmuseum van Natuurlijke Historie. Leiden (Hollandia) - Hermann Hacker bagolylepke magángyűjteménye. Staffelstein (Németo.). Összesen 11 napot töltöttünk a fenti gyűjteményekben, gyakorta a hivatalos nyitva tartási időn túl is. Ez lehetőséget biztosított a típusok, gyűjteményrészek, illetve új, expedíciós, részben, vagy egészben feldolgozatlan gyűjtések anyagának tanulmányozására és dokumentálására. A számítógépes- és fotodokumentáció mellett, nagyobb mennyi-

ségű anyagot hoztunk haza feldolgozásra és saját "indet" állataink egy részét is sikerült a törzsgyűjtemények segítségével meghatározni.

1993 február

Merkl Ottó, Peregovits László, Ronkay László

PREPARÁLÁSI ÉS HATÁROZÁSI TANFOLYAM. Az Internat. Institute of Entomology (London) alkalmazott taxonómiai tanfolyamot indít a trópusi mezőgazdaság káros rovarainak és atkáinak megismerésére. Az 1993 és 1994 nyarán tartandó 7-hetes tanfolyam részvételi díja 2100 font.

1993 február

Nagy B.

CHROMATOMYIA FUSCULA (Diptera, Agromyzidae) légyfaj biológiájával és parazitáltságával kapcsolatban vizsgálatokat végeztem a Norvég Növényvédelmi Intézetben, A. Andersen kutatóval közösen. A tanulmányútra, amely a Norvég Tudományos Tanács meghívásával és ösztöndíjával vált lehetővé, még 1992 márc. 10 - aug. 31 között került sor.

AJUGA NÖVÉNYFAJOK fitoekdiszteroid tartalmának meghatározását is volt alkalmam elvégezni 1992 nov. 2-14 között, Barcelonában (CSIC, Dept. Organ. Biochemistry), J.C. Toledano laboratóriumában, közös kutatás keretében.

1993 március

Darvas Béla

MEGBESZÉLÉS A ROTHAMSTEDI KÍSÉRLETI ÁLLOMÁSON. A rovarani osztály munkatársainak meghívására 1993 márc. 21-ápr. 1 között Harpendenben tartózkodtam. A rovar populációdinamika és a klímaváltozások összefüggéseinek tanulmányozása céljából közös pályázatot szándékozunk benyújtani az Európai Közösség kutatási ügyeket intéző központjához.

1993 április

Szentkirályi Ferenc

GYŰJTŐUTAK - GYŰJTEMÉNYEK

EGYIPTOMI KIRÁNDULÁS NÉMI GYŰJTÉSSEL. 1993 febr. 12-23 között Egyiptomba utaztunk. A híres műemlékek (Kairó, Asszuán, Abu Simbel, Luxor, Hurghada, Vöröstengerpart) megtekintésén kívül alkalom adódott néhány helyen rovargyűjtésre is. Az első gyűjtőhely Asszuánban volt, ahol néhány *Tenebrionida*, *Scarabeida* gazdagította a Rozner-gyűjteményt. Majd Abu Simbelben, a felduzzasztott Nilus, a Nasszer-tó partján sikerült rovarokat gyűjteni, ezek nagyrésze is gyászbogarakból állott. Egyéb ízeltlábúak közül egy skorpió-faj példányát is találtuk; ezt és egy kis sivatagi gekkó néhány példányát az MTM Allattárába juttattuk.

1993 március

Rozner-házaspár

TÜRKMENISZTÁNI EXPEDICIÓRA indult 1993 márc. 21-én Hreblay M., Podlussány A. és László Gy., tehát két lepkész és egy bogarász. A Karakorum sivatag és a Kopet-Dag hegységben szándékoznak gyűjteni ápr. 25-ig.

1993 március

Nagy B.

KRÉTAI EXPEDICIÓS TERVEK. Az egyik utazási iroda igen olcsó, szezonkezdeti áron, 8-napos utat hirdetett a görögországi Kréta szigetére máj. 7-14 között. Eddig az Orosz, Podlussány és Rozner házaspárok jelentkeztek, reménykedve jó gyűjtési lehetőségekben is.

1993 március

Rozner István

ŐRSÉGGUTATÓ ROVARÁSZOK FIGYELMÉBE. Mintegy 2-3 évi kihagyás után ismét új lendületet kap az Őrségi Tájvédelmi Körzet és a környező területek kutatása az "Alpokalja Természeti Képe" kutatási program keretében. Értesüléseink szerint a Fertő-tavi Nemzeti Park érdekkörébe került ez a terület és a Nemzeti Park igazgatósága anyagi támogatásban részesíti a szombathelyi Savaria Múzeum Természettudományi Osztályát az Őrség kutatásának elősegítésére. Így lehetővé válna, hogy az eddig begyűjtött és fiolákban szunnyadó rovaranyag feldolgozásra kerüljön és megteremtik az alapját egyes állatcsoportok, családok monografikus feldolgozásra is egy tervezett kiadványban.

Társaságunk sok tagja vett részt 1978 óta a terület kutatásában, amely eddig jobbra feltáratlan volt entomológiai szempontból. Néhány korábbi, kisebb közlemény után most talán alkalom lesz arra, hogy az eddigi, évtizedes kutatómunka eredményei is napvilágot lássanak.

1993 március

Rozner István

FÓRUM

TERMÉSZETBÚVÁR TERMET alakított ki a Nemzeti Múzeum épületében a MTM Közművelődésügyi Osztálya (elsősorban a fiatal iskolás ifjúság szórakoztatva tanítására. Az iskolai osztályok telefonon (138-2728, mell. 32) egyeztetethetik látogatási szándékukat és a Természetbúvár Teremben szakavatott vezetőt is kapnak. Egyébként a számtalan felirat közvetlen eligazítást is ad a sokféle (megérintható, kézbevehető, megvizsgálható) természeti tárgyról, amelyek sokkal "játékosabban", változatosabban mutatják magukat, mint általában egy szokványos múzeumi kiállításon. Elképzelhető, hogy odalátogató tagtársaink nemcsak fölös és ott hasznosítható gyűjteménydarabjaikat ajánlhatják fel, hanem esetleg új ötleteikkel is szolgálhatnak a Terem még vonzóbbá, változatosabbá tételéhez. Egyébként egy kis szekrényben hazai és trópusi rovarok is láthatók.

1993 február

Nagy Barnabás

KÜLFÖLDI VENDÉGEK

DARIUS KOSTIA, a Lengyel Tud. Akad. Zoológiai Intézetének munkatársa 1993 februárjában két éven belül már másodszor töltött egy hetet a MTM Allattárában, aki gyűjteményünk gazdag koreai *Orthoptera*-anyagát dolgozza fel. Ebben az évben be is szeretné fejezni átfogó jellegű dolgozatát É-Korea egyenesszárnyúiról. Nyilván néhány olyan új faj leírására is sor kerül, amelyek típus-nyelve a mi múzeumunkban van.

LUBOMIR VIDLICKA, a pozsonyivánkai (Ivanka pri Dunaji) Növényvédelmi Kísérleti Laboratórium munkatársa 1993 március elején már harmadszor járt a MTM Allattárában. Az európai csótány-anyagot tanulmányozta, különös tekintettel a Kárpátmedence *Blattodea*-fajaira.

1993 március

Sziráki György

KRÓNKA

KITÜNTETÉSEK NÖVÉNYVÉDELMI ENTOMOLÓGUSOKNAK. A 39. Növényvédelmi Tudományos Napok Keretében (1993 febr. 23-24) Sáringer Gy. akad. lev. tag, a MAE Növényvéd. Társ. és az MTA-FM Növényvédelmi Bizottság elnöke kitüntetésekkel adta át azoknak a növényvédelmi entomológusoknak, akik az elmúlt évben kiemelkedő tevékenységet folytattak mind szűkebb szakterületükön, mind a Növényvédelmi Társaságban.

"Horváth Géza Emlékérmét" kapott Jenser G., az MTA Növényvéd. Kut. Int. főmunkatársa. A kitüntetések ismertetésének, majd átadásának különleges színfoltja volt az Agrozoológiai Szekció ülése, ahol a "Szelényi Gusztáv Emlékérmét" Sz. G. fia: Szelényi Iván akad. lev. tag, egyetemi tanár (a Kaliforniai Egyetemen) személyesen adta át Jermy Tibor akadémikusnak és Thúróczy Csaba múzeológusnak (Kőszeg). A kitüntetésben részesültek meglehetősen meleg szavakkal köszönték meg az elismerést és méltatták Szelényi Gusztáv munkásságának és személyes példamutatásának értékét. Sáringer akadémikus még további kitüntetésekkel is adta át. Tagtársaink közül Balázs K., az MTA Növényvéd. Kut. Int. tud. főmunkatársa a "Mezőgazdaság fejlesztéséért" emlékérmét, majd a megyei növény-egészségügyi és talajvédelmi állomások szakemberei közül Baski Zs., laboratórium-vezető (Szolnok), Szeőke K. laboratórium-vezető (Velence) és a Pannon Agrártud. Egyetem (Keszthely) egyetemi adjunktusa, Szabolcs J. a "MAE Aranykoszorús jelvényét" vehették át.

1993 március

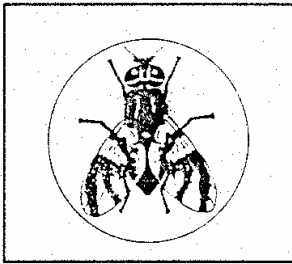
Bognár Sándor

MRT TISZTELETBELI TAGJÁNAK EMLÉKTÁBLÁJA A KÍNAI HEGYEBEN.

Április 26-án lesz 11 éve, hogy J.L. Gressit (társaságunk néhai tiszteletbeli tagja) és felesége, Margaret, repülőszerencsétlenség áldozata lett. Gressit a Bishop Museum (Honolulu, Hawaii) vezető entomológusa volt éveken át. Elsősorban új-guineai kutatásai fontosak; ő alapította a Wau melletti kutatóintézetet Pápua-Új-Guineában, ahol Szentivány József is -- ugyancsak néhai tiszteletbeli tagunk -- is évekig dolgozott és ahol hazánkfiak (Balogh J., Móczár L., Loksá I.) is vendégek voltak. A Bishop Museum munkatársainak 1992-ben sikerült eljutni a dél-kínai Guanxi tartományban arra a karsztvidékre, ahol Gressiték repülőgépe annak idején hegynék ütközött és valamennyi utas életét veszítette. Itt egy alkalmas sziklán bronz emléktáblát helyeztek el.

1993 február

Merkel Ottó

WORLD FOOD PRIZE KNIPLING ÉS BUSHLAND PROFESSZOROKNAK. A "világ ételmezői díját", amelyet 1986-ban alapítottak Des Moines, Iowa (USA)-ban, 1992-ben E.F. Knipling és R.C. Bushland USA-beli kutatók kapták a hímsteril módszer elméleti és gyakorlati megalapozásáért. Ezzel a védekezési rendszerrel dollárbillió nagyságrendű veszteségtől kímélték meg az amerikai állattenyésztést. Módszerük elvileg utat nyitott más kártevő rovarok ily módon történő korlátozásához is. (Az *Insect and Pest Control Newsletter* nyomán.)

1993 február

Nagy Barnabás

BALÁZS KLÁRA 1993 febr. 1-től a *Növényvédelem* c. folyóirat felelős szerkesztője lett.

TÓTH MIKLÓST 1993 jan. 1-től az MTA Növényvéd. Kut. Int. Állattani Osztályának vezetésével bízták meg. Helyettese Darvas Béla.

ÚJHELYI SÁNDOR BÁTÝÁNK 92 SZÜLETÉSNAPJÁN (febr. 4-én) az MRT nevében is köszöntöttük Társaságunk doajenjét. Felkerestük lakásukon, s elbeszélgettünk vele régi szép rovarász kirándulásokról, mai rovarász-gondokról. Sajnos, az ülésekre már nem nagyon tud eljárni, de szeretettel üdvözi a Társaság tagjait.

1993 február

Móczár László - Nagy Barnabás

SZOMSZÉDSÁGBÓL

ÚJVIDÉKI ÉLETJEL. Déli határainkon túli belháborús események folytán érthető, hogy ott az "entomológiai múzsák" is hallgatnak, vagy csak ritkán szólalnak meg...Eppen ezért örvendetes a Vajdasági Akadémia 29. kis könyvének megjelenése (Novi Sad 1992), amely tulajdonképpen magyarországi agráregyetemen végzett Dusan CAMPRAG akadémikus, professzor, Társaságunk tiszteletbeli tagja fő munkásságának, a cukorrépa kártevői és az integrális növényvédelem témakör összefoglalása, kiegészítve a Camprag prof. mintegy 66 oldalt kitevő - főleg rovartani tárgyú -- bibliográfiájával. A szerb-horvát nyelvű kiadványt bő angol-nyelvű kivonattal látták el. D. Camprag számos magyarországi értekezleten és szimpóziumon vett részt. Munkáiban mindig megtalálhatók a magyarországi szakirodalmi hivatkozások is.

1993 február

Nagy Barnabás

A KANADAI ROVARTANI TÁRSASÁG (ESC) ugyan igen távoli "szomszédunk", de a társasági életükről szóló Bulletin (1992 dec.) 95 oldala tanulságos lehet hazai entomológusok számára is. Eredményeikből, gondjaikból itt természetesen csak néhányat idézhetünk. Jelenlegi 678 tagjukból 84 ifjúsági, 77 nyugdíjas és 8 tiszteletbeli. Az elmúlt két évet jelentős pénzügyi deficittel zárták; főként terjedelmes tudományos kiadványokra adtak ki erejükön felül pénzt. A jelenlegi deficitből való kilábolás érdekében ajánlják kiadványaik (The Canadian Entomologist, Memoires) oldalankénti közlési díját jelentősen emelni. Jelenleg egyik legnagyobb gondjuk a The Diseases and Pests of Vegetable Crops in Canada reprezentatív kiadványuk befejezése. E munkán már 1986 óta dolgoznak és feltehetően 1993-ban be is fejezik, mégpedig angol és francia-nyelvű változatban.

Fő kiadványuk: *The Canadian Entomologist*, amelyhez az utóbbi években csökken a beküldött kéziratok száma; egyesek szerint azért, mert a szerzők inkább az európai folyóiratok felé fordulnak, ahol általában nem kell fizetni "page charge"-ot a megjelentetésért...Persze, még így is van elegendő kézirat; pl. az 1991-ben beküldött 120 kéziratból 21-et utasítottak vissza.

Ami "rovarász híradójukat" illeti (*Bulletin*), ez évente 4-szer jelenik meg, számonként a fentebb említett terjedelemben, a lényegesebb részek francia-nyelven is. Egy utóbbi szám gépelése 190 kanadai dollárba került, de a szerkesztő (F.F. Hunter) sajátmagának már beszerzett egy "Scanman"-t, amely a jó minőségben beküldött írásokat újból való legépelés nélkül beilleszti a készítés alatt álló számba. A Bulletin terjedelmét, s így a költségeket az is növeli, hogy a fontosabb közlendőket francia-nyelven is hozzák, mivelhogy Kanada egyik tartománya (Québec) francia többségű ...Társaságuk sok feladatát úgy tudják kellően kezelni, hogy minden fontosabb feladatra külön bizottságot választanak. Így az említett kétnyelvűségnek is külön bizottsága van, de külön Committee-je van a veszélyeztetett rovarfajoknak, minden egyes kiadványuknak, az alapszabálynak, az ösztöndíjaknak, a kitüntetéseknek, stb. A központi ESC-től függetlenül a jelentős

önállóságot élvező mind a 6 kanadai tartománynak megvan a maga külön rovarantani társasága, sőt folyóirata, illetve évkönyve is.

1993 január

Nagy Barnabás

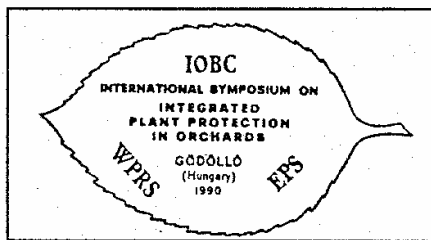
SZAKIRODALMI FIGYELŐ

ECE-SIEEC 1991. ÉVI KONGRESSZUS KIADVÁNYA. *Proceedings of the Fourth European Congress of Entomology and the XIII. Internationale Symposium für die Entomofaunistik Mitteleuropas* címen két kötetben, 884 oldalas kiadvány jelent meg 1992-ben (Zombori L. és Peregovits L. szerkesztésében, a MTM kiadásában). Noha tagtársaink jó része jelen lehetett ezen a gödöllői kettős kongresszuson, most a két kötetet szemrevételezve különösen kitűnik az európai rovarászok ez alkalommal is megnyilvánult jelentős aktivitása.

A Középeurópát, vagy sok esetben egész Európát felölelő, igen gazdag (80 cikk) faunisztikai "termés" mellett, további 71 cikk foglalkozik az entomológia legkülönbözőbb ágazataival, köztük új kutatási módszerekkel, monitoring-gal, a természetes és agrárterületek ízeltlábú populációival. Az igen gazdag tartalmú kötet jó keresztmetszetét adja az európai entomológia utóbbi éveinek. A néhány német-nyelvű cikktől eltekintve, az angol-nyelvű két kötet jól áttekinthető tartalomjegyzékkel és index-szel van ellátva. A hatalmas szerzőgárda alig tette volna lehetővé, hogy a korrekturákat maguk a szerzők is átnézhessék. Így viszont a nyomdai sajtóhibák mellett esetenként még lényegesebb hibák is bennmaradtak a szövegben.

1993 február

Nagy Barnabás

Az ISIPPO KONFERENCIA ANYAGA már régebben megjelent, mégpedig az *Acta Phytopath. et Entomologica* 27. köteteként (1992). Amint ez sokak előtt ismert, ebben a Gödöllőn, 1990-ben rendezett Nemzetközi Integrált Gyümölcsfavédelmi Szimpózium teljes anyaga (102 cikk, köztük számos entomológiai) látott napvilágot. Szerkesztette Balázs Klára.

FOLIA ENTOMOLOGICA HUNGARICA 53. (1992) kötet 276 lapon 25 tanulmányt és 6 kisebb közleményt hoz. Társasági Élet rovata az MRT 1991. évi működését ismerteti a Közgyűlésen elhangzott beszámoló alapján. A kötetet 4 könyvismertetés zárja. Szerkesztette Mahunka Sándor.

1993 február

Nagy Barnabás

EURÓPAI LEPKÉSZKONGRESSZUS KIADVÁNYA. Megjelent a *Nota Lepidopterologica* mellékleteként az 1990 szept. 3-8 között Lunz am See-ben (Ausztria) tartott VII. Európai Lepkészkongresszus anyaga. Figyelemre méltó Rákossy L. német-nyelvű cikke a Retyezát-hegység nappali-lepkéiről, melynek részletes fajlistája tartalmazza mind a szerző, mind a korábbi nevezetes gyűjtők (Diószeghy, Kőnig) adatait, valamint a fajok magassági zónánként való előfordulását.

1993 március

Haltrich Attila

TERMÉSZETVÉDELMI KÖZLEMÉNYEK címen jelent meg a Magyar Biológiai Társaság legújabb folyóirata. Az I. évfolyam valójában 1992-ben jelent meg, bár az impresszum 1991-et tüntet fel. A kötet 14 cikke közül mindössze csak 1 foglalkozik rovarokkal; közlik a Környezet és Természetvédelmi Szakosztály krónika-rovatát is. Remélhető, hogy tagtársaink a későbbiekben gyakran felkeresik a folyóiratot a rovarvilág és a természetvédelem összefüggésével foglalkozó cikkeikkel.

A BERZSENYI DÁNIEL TANÁRKÉPZŐFŐISKOLA TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEI. VIII. Természet tudomány 3. (Szombathely 1992). Az évkönyv a lepke-fénycsapdázást befolyásoló kozmikus tényezőkkel foglalkozó 3 cikket is tartalmaz.

1993 február

Nagy Barnabás

NÖVÉNYVÉDELMI ÁLLATTAN 4A és 4B köteteknek (Lepidoptera) 1993 első felében várható a megjelenése.

1993 március

Balázs Klára

"NÖVÉNYVÉDELEM" ÚJ SZERKESZTŐSÉGGEL. A gyakorta rovar-tani cikket is hozó *Növényvédelem* c. folyóirat 1993 elejétől új alakult szerkesztőséggel indult. A felelős szerkesztő Balázs Klárán kívül tagtársaink közül Mészáros Z., Seprős I. és Szalay-Marzsó L. tagjai a szerkesztőségnek. Az 1992 végéről torlódott 11. és 12. számban 4, illetve 5, ízeltlábúakkal foglalkozó tanulmányt is találunk.

FOLIA MUSEI HISTORICO-NATURALIS BAKONYENSIS. 10. Zirc, 1991. A Bakonyi Természettud. Múz. közleményeinek ebben a kötetében Tóth S. összefoglaló beszámolóján kívül 8, ízeltlábúakkal foglalkozó tanulmányt találunk, amelyek között a lepkészetiek dominálnak.

GEORGICON FOR AGRICULTURE. Vol. 3-1, Keszthely, 1991. A kötetben 4, ízeltlábúakkal foglalkozó cikk is található.

ÚJ SÁSKÁS FOLYÓIRAT indult (*J. of Orthoptera Research*) 1992-ben. Kiadója :The Orthopterists Society. Szerkesztik N. Jago és D. Otte (Philadelphia, USA).

1993 február

Nagy Barnabás

BÖRZEHÍREK

AZ MTM BOGÁROSZTÁLY JELENTŐS CSERE-ÜGYLETE. A Bogárgyűjtemény az elmúlt évek egyik legjobb cseréjét bonyolította le a közelmúltban. Ch.W. O'Brien ormányosbogár-taxonómustól (Florida Agricultural and Mechanical University, Tallahassee, Florida, USA) közel 2000 gyászbogarat és gyapjasbogarat kaptunk, melyeket Közép-Amerikában (Mexikótól Panamáig), a közelmúltban végrehajtott expedíciókon gyűjtöttek. Koreai, mongol, középázsiai és új-guineai ormányosbogár-anyagunkból adtunk cserepéldányokat.

1993 március

Merkl Ottó

SZERKESZTŐSÉGI JEGYZETEK

ROVARTANI TÁRGYÚ HIRDETÉSEK Híradónkban közreadhatók - egyelőre ingyen ...
TUD-E ÖN OLYAN ROVARÁSZ HÍRT, amely nem szerepel ebben a Rovarász Híradóban? Ha igen, úgy küldje be szerkesztőségünkhöz!

KÜLÖNFÉLÉK

KIÁLLÍTÁS A ROVAROK VILÁGÁRÓL. Marcali után Barcson is megrendezik a Rovarok Világa c. kiállítást, változatlanul Végh L.A. gyűjteményi anyagából. A barcsi kiállítás megnyitása május 7-én 13 órakor lesz; megnyitót mond Sáringer Gy.akadémikus tagtársunk.

ELADÓ ROVARTANI KÖZLEMÉNYEK. A Rovartani Lapok 1883-1926, a Folia Entomologica Hungarica 1923-1943, 1946-1980 évi kötetei kaphatók: Wettstein János, 1111 Budapest, Bartók B. u. 30. Tel. 1650-631.

E szám komputeres szövegszerkesztését is Kulcsár Péter végezte az MTA NKI Állattani Osztályán.

